

Amarka L. 15 rep.

Sharciga adeegga kalluumaysiga Dalka Soomaaliya.

MAAMULKA WASAAYADDA TALYAANIGA EE SOOMAALIYA

MAAMULAHAA

Marka uu arkay xeerka 8 Feb. 1950 lamba. 12;

Marka uu arkay dekereetada Madaxweynaha Jamhuuriyadda Talyaaniga ee 31 Maars 1950;

Marka uu garowsaday baahida loo qabo in la nidaamiyo hawlahaa adeegga Soomaaliya, iyadoo la soo saarayo xeer la jaan qaadi kara xaaladaha sharci ee Dalka, iyado lagu baddalayo midkii r. d 27 Juulay 1934, lamba. 1410, kaasoo illaa hadda jira, kuna dhaqangalay amarka lamba. 5 ee 12 Abril 1950;

Marka uu dhagaystay tala soo jeedinta Golaha La-talinta Qaramada Midoobay;

Marka uu dhagaystay tala soo jeedinta Golaha Dalka;

WUXUU AMAR KU SOO SAARAYAA

Qod. 1

Waxaa la meelmariyay Amarka midaysan adeegga kalluumaysiga Dalka Soomaaliya, oo taariikhda mantay la hubiyay.

Qod. 2

Waxaa la tirtiray xeerarkii nidaaminayay adeegga kalluumaysiga Soomaaliya ee r. d. 27 Julay 1934, lamba. 1410.

Qod. 3

Amarkaan wuxuu dhaqangalaya maalinta lagu baahiyoo Faafinta Rasmiga ee A.F.I.S.

Muqdisho 5 Set. 1951.

SHARCIGA ADEEGGA KALLUUMAYSIGA DALKA SOOMAALIYA

Xeerar guud

Qod. 1

Dhul biyoodka Soomaaliya adeegsiga kalluumaysiga wayn iyo xannaanaynta aan ku-meelgaarka ahayn ee kalluunka iyo xayawaanka kale ee biya-ku-noolka ee xeebta ama biyaha demanyaalah ah ama badda dalka waxaa loo oggolyahay keliya kuwa la siiyo ruqsadda sida uu qabo qod. 8 iyo kuwa ku xige ee xeerkaan.

Qod. 2

Kalluumaysigawaa-wayn waxaa loola jeedaa:

a) kalluumaysiga loo adeegsado qalabka rakiban ama shamaago loogu talagalay in lagu qabto kalluno tira badan;

b) kalluumaysiga shabaqa la jiido oo loo isticmaalo si ballaaran aalado (qalabka iftimaya iyo doonyaha kalluumaysiga ee tankoodu weynyahay).

Qod. 3

Wixii ku saabsan adeegga hawlgallada kale ee kalluumaysiga dhul badeedka, oo xitaa ay ku jiraan kalluumaysiga luulka iyo bocoollada kale ee badda oo looga faaidaysan karo warshadaynta, waxaa loo baahanyahay ruqsado gaara, oo loo bixiyo si wafaqsan qod. 7 ee xeerkaan.

Qod. 4

Xuquuqda kalluumaysiga waaweyn iyo kuwa yar-yar xitaa haddii loo adeegsanayo ulajeeddo faaiido; hadafkaas inta ku siman aag badeedka 500 mitir ee xagga xeebta, looma oggolaanayo in loo adeegsado qalabka kalluumaysga baaxadda wayn. Adeegga kalluumaysiga yar-yar ee loo maro qaabka iyo hab-dhaqanka kuma xirna xaddaynta uu amarkaan bixinayo, marka laga reebo dabbaqidda xeerarka u degsan nadaafadda iyo arrimaha ku xusan qod. 6.

Ruqsadaha iyo qoraallada wax lagu bixiyo waa in la sameeyaa iyadoo si cad loo dhowrayo isticmaalka iyo dhaqamada kor lagu soo sheegay.

Qod. 5

Waxaa reeban ka ganacsiga kalluumaysiga xilliga orgoodka/abaasaxa, kalluunka curdunka ah iyo xayawaan biyoodka kale ee aan dhibaatada lahayn, oo aan soo galayn kuwa lagu soo sheegi doono xeer nidaamayaasha ee qod.21 ee so socda. Maamuluhu, dekereeto wuxuu laakiin ku oggolaan karaa xitaa mararkaas kalluumaysiga iyo ka ganacsiga xayawaanada la soo sheegay, marka loo baahanyahay xannaanynta macmilka ulajeeddo warshadeyn ama cilmiyed ama la caddeeyo in tallaabooyinkaas aanay waxba u dhibayn xafidaadda noocaas.

Qod. 6

Waxaa reeban in loo isticmaalo kalluumaysiga qarax baaruudda iyo qalab kale oo qarax, waxaa kaloo reeban in lagu tuuro ama biyaha lagu faafiyo walaxaxa wax lagu kabuubyeeyo ama lagu daan-daamiyo iyo la dilo kalluunka iyo xayawaanada biyoodka. Wixa kaloo reeban in la uruuriyo iyo la iibiyo xayawaanada la daan-damiyay iyo kuwa dilay.

Qod. 7

Shatiga kalluumaysiga yar-yar waxaa bixinaya Madaxa Dekadda iyo xaafiisyada dekeda shaqada ku leh. Caadiyan muddada ay ruqsaduu soconayaan waa sanad kuwaaso sanad ka sanad la cusboonaysiin karo.

Iyaga waa lagala noqon karaa markasta haddii loo baahdo sababa la xariira danta guud, iyadoo wax xaqa ah, abaalgud ama gunno aanu lahayn qofkii ruqsadda lahaa. Bixinta ruqsadda kalluumaysiga waxaa ku waajiba canshuurta ku xusan xeerarka jira.

Qod. 8

Bixinta ruqsadda kalluumaysiga baaxadda wayn waxaa bixinaya Maamulaha muddo aan ka badnayn sagaal sano kuwaaso la kordhin karo muddo la eg tii hore marka ay muddadu ka dhammaato oo lagu gaaryo go'aan Maamulaha aan laga doodi karin. Ruqsaddu waxy khusayn kartaa aag ama aagaag biyo; sikastaba lama bixinayo kalluumaysiga cid loo gaar yeelayo, iyadoo Maamuluhu loo daayay in uu go'aamiyo aag kasta tirada ruqsadaha lagula heshiinayo iyadoo loo eegayo suurtagalnimada lagu manaafaacdsan karo, iyadoo la ilaalinayo sida looga kalluumaysanyo badda iyo sida looga heshiinayo noocyada kala duwan ee

kalluumaysiga, iyo sidoo kale in la jideeyo shuuruudo gaara oo danta guud lagama maarmaan u ah.

Marka la isku afgarto ruqsadda kalluumaysiga ku xusan waxyaabaha la jiido ee xarafka b) ee qod. 2 oo meelo ballaaran ee dhul badeedka, waxaa kuu waajiba ruqsad la-siiyaha in uu dhulka keeno aaladaha lagu keydinayo iyo looga shaqeynayo wax soo saarka iyo wixii kale iyaga laga sii saaro. Waajibkaas mid la mida waxa lagu soo rogi karaa kalluumaysiga loo adeegsanayo qalabka ku xusan xarafka a) ee qod. 2.

Uklajeeddadaas ruqsad la-siiyahaasha waxay heli kraan in ay degaan iyo isticmaalaan aagga demanyaalah ee la heli karo, oo lagama maarmaan u aha warshadda. Aagaggaas waxaa looga heshiinayaas isla qaraarka lagu bixinayo shatiga.

Qod. 9

Ruqsadda xuquuqdeeda buuxda waxay dhacaysaa marka la gaaro muddadii lagula heshiiyay hasayeeshe waa loo kordhin karaa sida uu qabo qdobka sare.

Qod. 10

Codsiga ruqsadda waxaa lagu soo hagaajinaya Maamulaha waana in ay ku jiraan tilmaamaha soo soo socda:

- a) tixraaca awoodda farsamo iyo dhaqaale ee codsadaha iyo, xitaa damiinka lagu taliyay, iyo wakiilka Soomaaliya uga ah;
- b) ballanqaadka shaqsiyan in uu isagu hagayo agaasinka iyo in uu degayo Soomaaliya amase uu dejinayo wakiilkiisa;
- c) haddii codsigu ku saabsanyahay shirkad waa in lagu soo lifaaqaa qoraalka dhismaha shirkadda oo la tasdiiqiyay amase gogortnka dhismaha shirkadda iyada ah;
- d) barnaamij kooban ee ku saabsan horumarka ay codsadayaashu doonayaan in ay gaaraan.

Qod. 11

Codsiga ruqsadda waxaa lagu baahinaya Faafinta Rasmiga ee Soomaaliya iyadoo taariikhda baahinta ay ka bilaamanayso muddo bil ah oo cid saddexaad ay ishortaag ka keeni karo.

Dekereetooinka ruqsadaha waxaa lagu baahinaya Faafinta Rasmiga ee Soomaaliya.

Qod. 12

Ruqsad kasta waxaa laga diyaarinaya qoraal gaara oo wax nidaaminaya kaaso qayb ka aha dekeretada ruqsadda.

Qof kasta oo ruqsadda la siiyo waa inuu Maamulka siiyo lacag sanadle ah, taaso lagu goynayo nidaaminta iyadoo loo eegayo dabeeecadda, ahmiyadda iyo muddada ay soconayso ruqsaddu, iyadoo fiiro gaara loo yeelanayo baxadda biyaha loo oggolaaday iyo hareeraha oo la xarira goobaha la degayo, sidoo kale goobaha demnyaalah oo lagu baxshay si waafaqsan qod. 8.

Qod. 13

Marka, lix bilood ay ka soo waregto baahinta dekeretada ruqsadda, oo ruqsad la-siiyaha aanu hawlaha kalluumaysiga bilaabin, ruqsadda waa lagala noqon karaa, marka laga reebo marka ay jiraan xaalado xag Alle ka yimid oo la aqoonsaday. Ruqsadda sidoo kale waa laga noqon karaa, haddii muddadi lagu sheegay nidaamka ruqsad la-siiyaha uu ku gudan waayo waajibadki

la saaray, iyo gaar ahaan waxyaabaha ku saabsan keydinta ka shaqaynta wax soo saarka iyo waxa kale ka sii baxa ee kalluumaysiga. Marka ruqsadda lagala noqdo si waafaqsan qodobkaan, dhammaan hawlaha rakiban ee loo dhisay adeegsika kalluumaysiga ee ku yaalla goobaha demanyaalaha la bixiyay sida barkadaha, bacrimada, goobaha uruurinta, haqab-tiryada xeebta, waxyaabaha xeebta lagu xiray, waxa loo xooray, waddooyinka laga soo galo iyo wixii la mida, waxay noqonayaan hanti uu leeyahay Maamulka iyadoo aan la siinayn ruqsad la-siiyaha wax abaalguda.

Waxaa intaas sii raaca, goobaha demanyaalaha la bixiyay caadiyan waxaa loo soo celinaya Maamulka waxaana laga dhigayaa sidoodi hore, marka laga reebo xaaladaha qaarkood haddii lagu sheegay nidaamka ruqsadda, wixii la xariira dabecadda, ahmiyadda uu leeyahay iyo muddada ay soconayso ruqsadda iyada, sida badan waxa khuseeya dhismayaasha warshadaha, degsiimooyinka, bakhaarada iyo wixii la mida ee laga dhisay goobaha loo cayimay ruqsad la-siiyaha.

Qod. 14

Ruqsadda waa laga noqon karaa, xitaa haddii loo baahdo dan guud awggeed. Markaaso kale ruqsad la-siiyaha wuxuu yeelanaya magdhaw, iyadoo la tixgalinayo, kharajka uu ugu dambayntii uu ku galay fulinta waajibaadkii uu qaday, iyo muddada uu ku munafacaadsadu hawlaha iyo qiima kasta oo laga munaafacaadsan karo.

Gunnada lagu soo sheegay faqradda hore waxaa isla qaraarka ka noqoshada ku goynaya Maamulaha ama qaraar dambe ee ku xiga; marka aan la aqbalin gunnada, iyada ah waxa go'aan aan racfaan lahayn ka gaaraya guddi dhex-dhexaad oo mid uu soo magacaabo Maamulaha, mid uu so magacaabo ruqsad la-siiyaha iyo kan saddexaad oo uu soo magaaco Garsoore Soomaalied.

Qod. 15

Kala noqoshada ruqsadda mararka ku xusan qdobada 13 iyo 14, ruqsad la-siiyaha wuxuu ka keeni karaa diidmo uu ku soo gudbiyo muddo cayiman sababta diidmada, Maamulaha ku go'aaminayo dekereto sababaysan oo lagu baahiyoo Faafinta Rasmiga ee Soomaliya.

Qod. 16

Marka ruqasaddu ay joogsato shaqadeeda sababa la xariira dhaqan ka baxa muddadii loo qabtay ama uu ka tanasulay ruqsad la-siiyaha, waxaa la dabbaqayaa faqradda saddexaad ee qod 13.

Qod. 17

Ruqsadda lagu soo sheegay qdobada la soo sheegay waxaa la siin karaa cid saddexad keliya marka uu oggolaado Maamulaha.

Arrin kasta ee aan lagu helin ogglaashaha la soo sheegay waa wax kama jiraan, xagga maamulka, iyo xagga dhinacyada.

Wareejin kasta ee ruqsadda waxaa ku waajiba in la ilaaliyo waajibaadka nidaamka jira xagga ruqsad la-siiyaha wax wareejinaya

Qod. 18

Maamuulku wuxuu awood u leeyahay in uu joojiyo, isagoo wax magdhow aan bixin, kalluumaysiga ruqsadha muraayada badda laga bixiya ama meelo gaara oo iyaga ka mida sababa la xariira danta guud ee la xariirta safarka badda, adeegga munaaradaha iyo nalalaka oo la xariira baahida waxyaabaha la dhigo.

Qod. 19
Ilaalinta iyo Ciqaabaha

Dabagalka kaluumeysiga iyo ku dhaqanka xeerarka lagu xukumo waxaa lagu aaminay maamulka dekeda iyo, halka aysan ka dhisneyn, maamulka gobollada iyo degmooyinka.

Qod. 20

Waxa ku saabsan xadgudubka amaarkaan iyo kan nidaaminaya waxaa lagu ridayaan ganaaxa kala duwan oo ah 30 illaa 1.500 liire; xadgudubkba qod. 6 waxaa lagu ciqaabayaa sida uu qabo Xeerka ganacsiga badda ee ka jira Soomaaliya.

Qod. 21
Xeerarka Nidaaminta

Dekereeto uu soo saaro Maamulaha ayaa lagu nidaaminaya fulinta amarkaan.

Qod. 22
Cabashooyinka

Qaraarada ay soo saaraan masuulinta Soomaaliya, sida uu qabo amarkaan, waa kuwa kama dambays ah.

Qod. 23
Shuruucda gunaanaka iyo kala guurka

Wixii aan lagu sheegin Amarkaan waxaa lagu dabbaqayaa Xeerka Ganacsiga Badda ee Soomaaliya ka jira.

Qod. 24

Ruqsadaha kalluumaysiga baaxaadda wayn nooc kasta aha ahaado, ee horay looga heshiiyay inta aanu amarkaan dhaqangalin waa ay sii soconayaan jiritaankooda illaa si caadiya muddadooda ay ka dhammaanayso, marka laga reebo dabbaqaadda qodobada 13, 14, 15,16 iyo 17 ee Amarkaan, haddii arrinta ruqsadahaas oo kale aan horay loo nidaamin.

Muqdisho, 5 Setember 1951.

Waxaa hubiyay: Maamulaha

Forlani